

KROATA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA „DRUŠTVO HRVATSKIH ESPERANTISTA“
KAJ DE LA „KROATA AKADEMIA ESPERANTISTA SOCIETO“.

MONATA

GAZETO.

La „Kroata Esperantisto“
aperas la 20^{an} de ĉiu monato

Abono:

1 jaro K 4.—
1/2 „ K 2.—
Por membroj jara abono K 2.—

Redakcio kaj Administracio:
Zagreb, (Kroatujo) Zrinjski trg 16.
Redaktorino: **Danica de Bedeković.**

Reklamo:

1 paĝo K 25 1/4 paĝo K 7
1/2 „ „ 13 1/2 „ „ 4
kun unufoja apero.
Por 7—12 anoncoj 25% rabato.
Po linioj laŭ interkonsento.

Prijatelji i sumiŝljenici!

Ŝaljite nam odmah pretplatu
za god. 1911! Svaki pretplatnik i
prijatelj esperanta neka nam naĉe novih
pretplatnika! List stoji na god. K 4.—
(Sm 1-66) za inozemstvo K 4 60 (Sm 1-91).
Pretplata neka se ŝalje **samo** na: Uredniŝto
„Kroata Esperanto“, Zagreb, Zrinj-
ski trg 16.

Amkioj kaj Samideanoj!

Sendu tuj al ni la abonpagon
por la jaro 1911! Ĉiu abonanto kaj
amiko de Esperanto varbu al ni novajn
abonantojn! La gazeto kostas jare K 4.—
Sm 1-65. Por eksterlando K 4-30 Sm 1-91.
La abonpagon oni sendu al la redakcio
de „Kroata Esperantisto“, Zagreb, Kroat-
ujo Zrinjski trg 16

**Molimo naŝe duŝniko, da ŝto prije udo-
volje svojoj duŝnosti!**

Nakladom druŝtva „La Stelo Bosnia iziĉi ĉe za koji dan hrvatski i srpski

Ŝlosilo.

Znamo ŝvi, da je raspaaĉavanje ŝlosila najbolje sredstvo za propagandu, pak
se nadamo, da ĉe ga ŝvaki osvjedooĉeni esperantist u ŝto veĉem broju naruĉiti.
Narudŝbe prima naŝe uredniŝtvo.

MALGRANDA ANONCARO.

(Ĉiufoja presiĝo de tia anonco kostas 60 helerojn = 25 sd.)

Sro. Đuro Vojković, apotekisto, Klanjec, Zagorje, Kroatujo, deziras
korespondandi per leteroj aŭ ilustritaj poŝtkartoj kun geesperantistoj el ĉiuj landoj,
precipe, el Bosnujo, ŝia patrujo.

Petro Babić, G. N. O. Auckland, New Zealand, deziras korespondadi
internacie letere aŭ poŝtkarte kun samideanoj el ĉiuj landoj, precipe kun la
gejunuloj sudslavaj.

Per il. poŝtkartoj deziras korespondadi la junaj bulgaraj gesamideanoj: Fino
Radka Kozarova gimn. stud. de VII. klaso, Plevn, Bulgarujo; Fino A Ilieva,
lernantino de Vla k. Plevn, Bulfiarujo; Jaĉo Karakaŝef, lernanto de IIIa klaso,
Plevn, Bulgarujo.

Tko je prijatelj sebi ili svojoj obitelji

neka pristupi kao član ili korisnik

Međunarodnoj pripomoćnoj zadrugi

„BALKAN“

Jer ovo je jedina zadruga, koja prima u članstvo sve zdrave osobe bez liječničke pregledbe, a u dobi od 15 do 80 god. — što ne prima ni jedno osiguravajuće društvo na svijetu; uvjeti su tako povoljni, a uplaćivanje tako neznatno, da je pristup omogućen i najvećem siromahu. Zadruga isplaćuje u slučaju smrti obitelji člana, odnosno korisniku već nakon 6 mjeseci članstva potpunu visinu osigurane svote po 1000 i 2000 kruna, bez ikakvih odbitaka i bez razlike, da li je kolo, u koje je član upisan, popunjeno ili ne: osim toga podijeljuje svojim članovima nakon 1-godišnjega članstva u slučaju potrebe znatne novčane potpore. Zadruga stoji pod kontrolom trgovačkoga suda u Zagrebu, kao i Sarajevu, te pod kontrolom visoke zemaljske vlade u Sarajevu i zajedničkoga ministarstva u Beču.

Glavni uvjeti primanja jesu :

1. da je osoba, koja se upisuje, posve zdrava ;

2. da se odmah kod upisa uplati otpadajuća svota u smislu § 8. zadružnih pravila.

Svaka osoba može se dva puta u razna kola upisati.

Sve daljnje upute daje

Ravnateljstvo međunarodne pripomoćne zadruge »BALKAN«.

ZAGREB, (Hrvatska), Gundulićeva ulica 29.
Telefon 322.

Podružnica : SARAJEVO (Bosna),
Ferhadija ulica.

Brzjavni naslov : „BALKAN“, Zagreb.
Zadruga »Balkan« isplatila je svojim zadrugarima od 1. I. do 30. X. 19 0, K 393.000.—.

Čiu amiko de si mem kaj de sia familio

aliĝu kiel ano aŭ utilricevanto al

Internacia Helpa Asocio

„BALKAN“

Ĉar tiu estas la unika asocio, akceptanta kiel anoj ĉiujn sanajn personojn sen kuracista vizito, en la aĝo de 15 al 80 jaroj — kion nenia asekura societo en la tuta mondo faras; la kondiĉoj estas tiel favoraj, la enpagoj tiel malgrandaj, ke la aliĝo estas al ĉiu obligita. La Asocio elpagas en okazo de morto al la familio de l'ano, respektive utilricevanto jain post 6 monata aneco la plenan asekuritan sumon (po 1000 kaj 2000 kronoj), sen ia ajn depreno kaj ne konsiderante, ĉu la rondo en kiu la ano estas enskribita estas plena aŭ ne; krom tio donas ĝi al siaj anoj post 1 jara aneco konsiderindajn monapogojn. La Asocio staras sub kontrolo de komercaj juĝistarog en Zagreb kaj Sarajevo, kaj sub kontrolado de la landa registaro en Sarajevo kaj komuna financa ministro en Vieno.

Ĉefaj kondiĉoj de l'akcepto estas:

1. ke la persono, kiun oni enskribas, estu tute sana;

2. ke oni tuj ĉe la enskribo pagu la precizigitan sumon laŭ § 8 de l'asocia regularo.

Ĉiun personon oni povas enskribi en du malsamajn rondojn.

Ĉiujn pluajn informojn donas la

Direkcio de l' Internacia Helpa Asocio „BALKAN“.

ZAGREB (Kroatoj), Gundulićeva ulica 29.
Telefona 322.

Filiaio: **Sarajevo** (Bosnio), Ferhadija ulica.
Telegrafa adreso: „BALKAN“ Zagreb.

La asocio »Balkan« elpagis al siaj asocianoj de l' 1. januaro ĝis la 31. oktobro 1910 K 393.000.— (tricentdudeksemsilsepcnt kr.)

KROATA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA „DRUŠTVO HRVATSKIH ESPERANTISTA“
KAJ DE LA „KROATA AKADEMIJA ESPERANTISTA SOCIETO“.

MONATA

GAZETO.

La „Kroata Esperantisto“
aperas la 20^{an} de ĉiu monato.

Abono:

1 jaro K 4.—
1/2 „ K 2.—
Por membroj jara abono K 2.—

Redakcio kaj Administracio:
Zagreb, (Kroatio) Zrinjski trg 16.
Redaktorino: **Danica de Bedeković.**

Reklamo:

1 paĝo K 25 1/4 paĝo K 7
1/2 „ „ 13 1/8 „ „ 4
kun unufoja apero.
Por 7—12 anoncoj 25% rabato.
Po linioj laŭ interkonsento.

SADRŽAJ: Naŝim prijateljima. — Esperantski kongres u Zagrebu. — Govor Dra Zamenhofs (Nastavak). — Tolstoj. — Universala Ligo. — Alvoko. — Krestanoj: Bonvenon kongresanoj. — Senoa-Ježiĉ: Du birdoj. — Davidov-Eluder. En frosta nokto. — R. Kataliniĉ Jeretov-Stalzer: Morto. — Humoroj — Druŝtvane vijesti. — Hejma movado. — Različite vijesti. — Bibliografio.

NAŜIM PRIJATELJIMA.

Sijeĉnjom god. 1911. započimamo treĉe godiŝte naŝega omiljeloga „Kroata Esperantisto“. Zaključujuĉi ovo drugo godiŝte, ne možemo, a da se ne zahvalimo mnogim naŝim prijateljima, u i izvan naŝe domovine, koji su pripomogli, da smo mogli izdavati ovo naŝe mezimĉe. Izdavanje ovo stojalo nas je mnogo truda i troŝka, no misao, da smo time i mi doprinijeli naŝ obol ne samo k ostvarenju one uzviŝene ideje, kojoj je zaĉetnikom naŝ genijalni, veliki Zamenhof, veĉ i na oltar domovine, za koju su mnogi narodi ŝirom svijeta tek po naŝem listu doznali, bodri nas da ne klonemo duhom, veĉ da pouzdano, odluĉno nastavimo svoj rad. Bodri nas na to i vanredna simpatija koju smo naŝli svuda u dalekom svijetu i mnoge priznanice, ŝto smo ih primali sa — možemo reĉi — sviju krajeva zemaljske kugle. Ĉveni, slavni Esperantisti prijateljski su nam ponudili svoje suradniŝtvo, pak nalazimo u listu radnje Esperantista iz Belgije, Rusije, daleke Sibije, Amerike, Poljske, Ĉeŝke, Ŝtajerske, Maĉarske, Bugarske, Crne gore, Srbije, Francuske, itd. Imamo prijatelja i pretplatnika u svim zemljama ovoga svijeta, ĉak u dalekoj Novoj Selandiji, u Sibiriji i na Kavkazu i Japanu. Najbolji esp. ĉasopisi — meĉu inima „Lingvo internacia“, najstariji i jedan od najizvrŝnijih esp. ĉasopisa — preŝtampavali su ĉlanke iz naŝega lista, veĉina listova preporuĉivala je svojim ĉitateljima, da se pretplate i na naŝ list, ĉveni ĉasopis „Revue“ nazivlje naŝ list „tre interesa“ i „tre bona“ u jednome na naŝu urednicu upravlenome pismu, a sam Zamenhof pozdravlja nas napose sa kongresa u Washingtonu. Sve ove simpatije, ŝto ih nama hrvatskim esperantistima iskazuju sumiŝljenici ĉitavoga svijeta sokole nas, da ne sustanemo u teŝkoj borbi. Molimo stoga sve naŝe prijatelje, da nas i nadalje podupru u naŝem radu. Nastojte nam pribaviti novih pretplatnika za list! Svaki ĉitatelj i pretplatnik neka nam naĉe bar jednoga ili dva nova pretplatnika. I opstanak ĉe nam biti osiguran. Nastojte, da nam pribavite anonca za naŝ list, a kod narudŝbi pozovite se na nj. U kavanama svraĉtiŝtima i gostonama zahtjevajte naŝ list!

Naprijed dakle, sumiŝljenici, ne uskratite nam svoje pomoĉnice ruke. U to ime: „**Sretna Vam bila 1911!**“

Uredniŝtvo.

AL NIA AMIKARO KAJ KUNLABORANTARO.

Ni sincere dankas al ĉiuj niaj en-kaj eksterlandaj amikoj kaj kunlaborantoj por la simpatia, kora renkonteni-ro-kaj kunhelpo. Esperante, ke ankaŭ estonte ili apogu nin en nia malfacila laboro ni deziras al ili:

Feliĉan 1911an!

La redakcio.

ESPERANTSKI KONGRES U ZAGREBU.

Prigodom boravka naŝih delegata u Beogradu potaknuto je — kako veĉ u posljednjem broju izvjestismo pitanje, da bi se obdrĵavaogod 1911. kongres esperantista podunavskih zemalja u Zagrebu.

Ovih je dana tajnik naŝega druŝtva primio vijest od naŝih srpskih sumiŝljenika, da je u sjednici »Druŝtva Srpskih Esperantista« dne 13. XII. t. g. odluĉeno, da taj kongres uistinu bude u Zagrebu.

Ova po nas Hrvate veoma laskava odluka veselit ĉe i oduŝeviti jamaĉno sve osvjedodĉene esperantiste naŝe domovine, pak zato molimo, da nas obavijeste u koliko su nas voljni u tome podupirati naŝi zemljaci esperantisti i neesperantisti.

Svatko, tko ŝeli bud posjetiti taj kongres, bud kako drukĉije pomoĉi nas, neka to javi pismeno naŝem uredniŝtvu. O broju tih podupiratelja i ĉlanova kongresa ovisit ĉe, moĝemo li prihvatiti tu po sve Hrvate laskavu ponudu naŝe braĉe i sumiŝljenika Srba.

O rezultatu izvjestit ĉemo u bududĉem broju.

ESPERANTO - KONGRESO EN ZAGREB.

Okaze de la estado de niaj delegitoj en Belgrad estis pritraktata la demando — kiel ni jam en nia lasta numero raportis — ke je la jaro 1911 la kongreso de subdanubaj esperantistoj okazu en Zagreb.

Antaŭ kelke da tagoj nia sekretario ricevis de niaj serbaj samideanoj sciigon, ke en la kunsido de la »Serba Esperantista Societo« estas decidite, ke tiu kongreso efektive okazu en Zagreb.

Tiu ĉi por ni kroattoj tre honoriga decido certe gojos kaj entuziasmigos ĉiujn esperantistojn de nia patrujo, kaj tial ni petas, ke ili nin sciigu, ĉu niaj samnaciaj esperantistoj estas pretaj apogi nin en tiu entrepreno.

Ĉiu, kiu deziras aŭ viziti la kongreson, aŭ iel alie helpi al ni, sciigu tion letere al nia redakcio. De la nombro de tiuj apogontoj kaj anoj de l' kongreso dependos, ĉu ni povos akcepti la por ni kroattoj tiel honorigan proponon de niaj fratoj kaj samideanoj serboj.

Pri la rezultato ni raportos en la venonta numero.

GOVOR D^{RA} ZAMENHOFA, KOJIM JE OTVORIO VI. SVJETSKI KONGRES U WASHINGTONU.

(Nastavak).

Pomislino si sada, da je za rjeŝenje pitanja o meĉunarodnome jeziku stvoren odbor, kojega autoritet i sila nije umiŝljena veĉ istinita i velika. Veĉ sam prije pokazao, da bi ovakav odbor ako ne bi htio da mu odluka apsolutno ostane bez praktiĉne vrijednosti, mogao prihvatiti samo ili Esperanto, ili neŝto Esperantu veoma sliĉna. Veĉ rekoĝ, da je najvjerojatnije, da ĉe prosto prihvatiti Esperanto u svojoj sadaŝnjoj formi. No ŝto onda, ako ne uĉini toga? Buduĉi da on vrlo dobro pojima, da za stvaranje jezika, koji ima biti sposoban da ŝivi, ne dostaje biti uĉen ĉovjek, pak reĉi sebi: »stvorit ĉu«, da se to ne moĝe uĉiniti po narudĝbi u nekoliko tjedana; da taj posao traĝi veoma dugotrajan, revan, odan, pun ljubavi rad, iskuŝanje, proĝetost i t. d. i buduĉi da znade, da veĉ ima jezik, oko kojega veĉ mnogo ljudi veoma dugo radi, koji ima veĉ mnogogodiŝnju historiju, veliku literaturu i potpuni ŝivot, da taj jezik izvrsno uspjeva: posve je jasno, da se odbor,

uzradi li ozbiljno oko svoje zadaće, neće usuditi prihvatiti se sam stvaranja posve nova jezika, nit će prihvatiti ini koji još ne iskušani jezični projekt, da neće započeti posve bespotrebne, dakle nerazborite borbe protiv onih, koji su dosele radili u toj stvari, već da će prihvatiti Esperanto, i u njemu učiniti eventualno neke neznatne preinake, bude li to od potrebe.

Kome će odbor povjeriti, da ustanovi ove preinake? U vrijeme priprave, kad bi bilo potrebno istražiti u principu pitanje, koji da se jezik odabere, odbor bi mogao povjeriti taj posao bilo kome, imajući samo na umu, da izabrani budu ljudi umni i nepristrani, pak da razume čitavu odgovornost, koju uzimaju na sebe. No kad bi jezik bio već izabran, pak bi se odlučilo, da se učine na njemu kakove promjene, s kime će se posavjetovati u tome poslu? Najpriprostiji razbor i najjednostavnije razumijevanje znanstvenih metoda kaže, da treba o takovome poslu posavjetovati se ne s ljudima, koji poznavaju jezik izvana, već s osobama, koji poznadu njegovu nutrinju, koji su najviše radili za nj, koji su ga najviše upotrebljavali u praksi, koji dakle imaju u tome najveće iskustvo i najbolje poznaju njegove prave manjkavosti. Svatko uvida vrlo dobro, da činiti promjene u kojem jeziku ne poznavajući ga, već sudeći samo po vanjskim prividnim znacima i ne sporaznimviši se s ljudima, koji najbolje poznavaju taj jezik, bila bi takova djetinjarija, koje jamačno nijedan odbor ne bi mogao učiniti, ako shvaća ozbiljno svoju zadaću i ako nije pod uplivom ljudi, koji imaju pri tom kakav sakriveni cilj.

Pak ako se odbor i odluči na kakove promjene u Esperantu, što će moći promijeniti? Ako bi taj odbor na pr. rekao »ova je riječ uzeta iz jezika, kojim govori 100 milijuna ljudi, zato je izbacimo i promijenimo s riječju jezika, kojim govori 120 milijuna«, ili ako bi rekao »ne sviđa nam se riječ estas, mi bismo voljeli esas...« i t. d., to bi bila prosta djetinjarija, koje si ozbiljni ljudi jamačno nebi dozvoljavali, jer znadu, da bi bio nesmisao mijenjati veliki broj riječi u jeziku, koji već živi mnogo godina poradi čijih mušica ili s pustih, praktično apsolutno nevaljalih motiva. Mислеći na to, da se očekuje od njih ne možda kakva teorijska, filološka zabava, već rad praktične vrijednosti, oni bi promijenili samo onakove riječi ili oblike, koji su se sami po sebi pokazali lošima, apsolutno lošima, i uistinu neprikladnima za one, koji ga upotrebljavaju. No pregledate li sve kritike, koje su izrečene protiv Esperanta za vrijeme od dvadeset i tri godine — a Esperanto kritiziralo je već mnogo tisuća ljudi, pak nije sigurno nikoja pa ni najmanja njegovih mana ostala sakrivena — naći ćete, da su ogromna većina ovih kritika posve osobne kaprice. Broj ovih eventualnih promjena, koje bi uistinu mogle imati kakovu praktičnu valjanost, tako je malen, da bi sačinjavale sve skupa jedva maleni listić, koji bi se dao naučiti u pó sata, no čak u ovo malo tobož najvažnijih promijena, koje se mogu pretpostaviti, poboljšanje bilo bi tek prividno, a u zbilji pokazali bi se možda poslije zreloga promišljanja samo pogoršanjima. Tako bi se na pr. ukinuće slova sa znakovima i akuzativa, — što sam ja prije šestnaest godina predložio, da se oslobodim mučitelja i olakšam propagandu i što traži većina reformista, — pokazalo u sadašnje doba a tim više pred očima od vlade postavljena, dakle moćna odbora, posve nemogućim, jer bi to značilo iznakaziti nutarnju valjanost jezika zato, da se bolje sviđi njegovim vanjskim, površnim motriocima, značilo bi izbaciti nekoliko potrebnih, važnih glasova iz jezika slobodnoga poredaja riječi, iz jezika jasna, zato — da se štamparima prištedi nekoliko spesmila a nekim početnicima nekoliko poteškoća.

Uzmete li preda se kojigod članak o Esperantu pisan od naših protivnika, gotovo svagda naći ćete samo jedno: veliki broj dočetka plurala j; taj je nesretni j, kome se ipak nitko ne usuđuje prigovoriti u lijepom grčkome jeziku, glavna jezgra sviju nedostataka, koje naši protivnici nalaze u Esperantu!

Jednom riječi, svaki se od vas može lako uvjeriti, da taj po vladama postavljeni odbor, odluči li se na kakove promjene u Esperantu, može promijeniti samo veoma, veoma malo; pak će Esperanto poslije toga odbora biti onaj isti,

koji je bio prije toga; jedino će možda gdje koji sadašnji oblici postati arhaizmima i ustupiti svoje mjesto prikladnijim oblicima, ne kidajući kontinuitet jezika i ne kvarivši valjanost njegovu, koju si je do sada stekao. To nije samo možda naša pobožna želja, već nas o tom potpuno uvjerava prosta logika i razbor, protiv kojega jamačno nikakav odbor neće htjeti grijehiti, ne želi li, da mu rad ostane apsolutno bez ikakova praktičnoga rezultata.

Skupit ću sad sve, što rekoh: Logično istraživanje stvari, pokazuje nam, da:

1. Internacionalnim jezikom ne može da bude drugi, nego Esperanto.
2. Vjerojatno je, da će se jezik razvijati samo istim prirodnim putem, kojim se razvija u svakom inom jeziku, t. j. neprekidnim putem neologizama i arhaizama.
3. Nastane li ikada potreba, da se u Esperantu učine kakove promijene, mogu to učiniti samo ili esperantisti sami zajedničkim sporazumkom, ili koja druga velika moć no svakako sa potpunom privolom sviju esperantista.
4. Odluče li ikada ili esperantisti sami ili koja druga velika vanjska sila, da se u Esperantu što god promijeni, mogu ove promjene biti posve neznatne i ne će nikada naškoditi kontinuitetu jezika i nikada pokvariti valjanosti onoga, što do danas učinismo, činimo i što ćemo poslije učiniti.

Ovo je jedino mogući tok te stvari. Svaki, koji se želi boriti protiv ovog prirodna puta, izgubit će bez potrebe svoje sile. Esperantski korjeni stabla narodnih jezika već su tako duboko prodrli u zemlju života, da već ne može svatko, tko to želi, promijeniti korjene ili odrinuti stablo po svojoj volji.

Dragi članovi kongresa! Sve što rekoh, nije samopouzdanje autora, jer se ja potpuno slažem s time i priznajem, da sam ja isto tako kako svaki drugi nemoguć promijeniti ma što u prirodnome putu internacionalne stvari. Ja odlučno i revno zagovaram naš prvi put samo zato, što mi neoborivi zakoni logike kažu, da je to jedini put, koji nas vodi potpunom sigurnošću k cilju. Tkogod bi htio mijenjati prirodni tok internacionalne stvari, — svejedno, bio on neprijatelj Esperanta ili njegov najčvršći prijatelj, da li je neznatan čovjek ili odličnik, da li djeluje riječma ili novcem i himbom, da li je najfanatičniji konzervativac ili najlakoumniji eksperimentator novosti, da li je najčišći idealist ili najpohlepni egoist, da li bući i proklinje ili radi skrovito pod zemljom, ne će nikada uspjeti; moći će samo stvoriti raskol na neko vrijeme i steći kukavnu slavu onoga, koji sprečava i potkapa, no nikad neće moći primorati sve prijatelje ideje internacionalnoga jezika, da odbace zbog kakovih neznatnih malenkosti ono, što posjeduju, što se pokazalo potpuno valjan-m za život, u što se već potrošilo neizmjereno mnogo rada i života, i što prirodnim putem mora malo pomalo postojano usisati nove sokove. To treba da dobro upamte svi, koji rade na polju međunarodnoga jezika, i ako se oni sami ne spominju toga, život sam dati će im potrebnu pouku.

Mi dakle možemo mirno raditi, ne smijemo se žalostiti, ako nam je rad kojiput težak i nezahvalan; na našoj je strani nesamo žar naših osjećaja već i neoborivi zakoni logike i razbora. Strpljivo sijmo i sijmo, da budu naši potomci danas sutra imali blagoslovnu žetvu.

Šestome kongresu esperantista, koji će bez dvojbe baciti mnogo sjemena u zemlju američku, izričem srdačno pozdravlje!

TOLSTOJ.

La tuta kultura mondo jam scias, ke antaŭ nelonge en Astapovo (suda Rusujo) mortis granda rusa verkisto kaj filozofo, grafo Leo Nikolajevič Tolstoj.

Sed ne ĉiu scias, ke per lia morto, per kiu Rusujo perdis unu el siaj plej grandaj filoj, kaj la homaro unu el la plej fervoraj defendantoj de l' homaj rajtoj, ni esperantistoj perdis — samideanon. Jen kio la Moskva esperanta gazeto «La ondo de Esperanto» raportas pri tio:

Se la tuta mondo nur parolas pri la morto de l'granda filozofa, ni esperantistoj devas aparte funebri pli dolore, pli sincere, ĉar formortis la plej alta, plej forta patrono de nia kara ideo.

Efektive, la aŭtoritata aprobo de L. Tolstoj potence nin defendis kontraŭ atakado kaj mokado de skeptikuloj, de profanuloj. Ne unu, ja milon da personoj konvinkis kaj konvertis la konata frazo, gravurinda per oraj literoj en la historio de nia sankta afero: »mi konstante opiniis, ke ne ekzistas pli kristana scienco, ol la lingvoscienco, la scienco, kiu ebligas interrilaton kaj solidarecon kun la plej granda nombro da homoj. Mi multfoje vidis, ke homoj malamike interrilatis nur sekve de l'mehauika baro kontraŭ la reciproka komprenado. Tiamaniere, — resumas L. Tolstoj, — la ellerno de Esperanto kaj ĝia propagando estas sendube kristana agado, akcelanta la estigon de l'Regno Dia, — la agado, kiu prezentas la ĉefan kaj solan mision de homa vivo.«

La citataj linioj estis skribitaj la 27-an de Aprilo 1894. Post dekkvin jaroj, la 17-an de Aŭgusto 1909, la granda verkisto de l'rusa lando sin turnis al sinjoro J. Eydelnanth: »Simpatiante kune kun vi al tia movado, kia estas Esperanta, mi volonte skribus ion pri tiu ĉi lasta, se nur miaj fortoj tion permesus. Dume, mi estus tre danka al vi, se vi trovus por mi ebla traduki Esperanten mian raporton pri Paco, prezentotan al Stokholma Kongreso, la raporton, *kiu estas ankoraŭ neniam presita, nek tradukita.*«

Do L. Tolstoj klare esprimis la deziron, ke lia verko estu unue publikita en Esperanto.

Baldaŭ, post ses monatoj, la 24-an de Februaro 1910, t. e. en la jaro de sia morto L. Tolstoj denove eldiris fidelan simpatian al Esperanto, rememorante, ke li akcelis la eldonon de l'unua Esperanta ĵurnalo.*)

Fine estas notinde, ke multaj verkoj de L. Tolstoj ornamas Esper. literaturon. Ni citu: »Dio ĉiam veron vidas« (trad. Iv. Lojko, aparta eldono). »La unua brandfaristo« (trad. A. Burėnkov, ap. eld.) Fransuazo (L. I. 1799, No 5), Karma (L. I. 1899, No 6—7), Prudento aŭ kredo (La Esperantisto 1895, No 2), Pri la edukado de infanoj (Rev. Int. 1902, No 5), Pensoj de saĝeguloj (L. I. 1904, No 7), La patriotismo kaj registaro (Bohema Esperantisto No 12, 1910), Pri mortoj (Ling. Int. 1910, No 11). Estas tradukata »Anna Karenina«.

Ni esperu, ke post kelka tempo Esper biblioteko posedos la plenan verkaron de L. Tolstoj. Jen estos la plej majesta monumento, kiun la Esperantistaro konstruos je la memoro pri sia glora samideano.

B. K.

UNIVERSALA LIGO. (U. L.) [POZIV NA KNJIŽEVNU UTAKMICU.]

Pod ovim naslovom postoji organizacija, kojoj je cilj, da popularizira ideju o sjedinjenju saveza zemalja ĉitavoga svijeta. Dijeli se na pojedine autonomne odijele prema različnim zemljama.

Da Liga može sporazumno i solidarno raditi, upriliĉuje svake godine konferencije, na kojima se sastaju zastupnici iz razliĉnih zemalja, koji izrađuju raznovrsna pravila, upute, deklaracije, određuju mjesto za »centralni ured« i t. d.

Za meĉunarodne konferencije, općenje, spise, i t. d. prihvaćen je Esperanto oficijalnim jezikom. Za interne poslove upotrijebljava se jezik narodni ili koji po volji

Prva konferencija bila je 19. VIII. 1910. prigodom esp. kongresa u Washingtonu, pak su tamo stvorene rezolucije: 1. Preporuĉa se, da se prihvate kao »Normala Regularo« za sve odijele U. L. prva pravila U. L., dozvoljena po ruskoj vladi 27. IV. 1910. 2. »Centralna Oficejo« ima biti u Petrogradu uz središnji odbor ruskoga odijela U. L. Adresa: »Universala Ligo«, St. Peterburgo, Rusujo. 3. »Centralna

*) La sekretario de L. Tolstoj, s-ro V. Bulgakov samletere atentigis, ke kelkaj vortoj de simpatio al ia ideo de tutmonda lingvo estas troveblaj en la eldonita de L. T. »Rondo de legaĵoj« (Rig. No 3 de »La Ondo de Esperanto«)

Oficejo« raspisuje svake godine utakmice s nagradama za najbolja djela koja odgovaraju cilju U. L. 4. Slijedeća int. konferencija U. L. ima biti u Antverpenu (Belgija) istodobno s 7. int. kongresom Esperantista. 5. Želi se, da se za ovu godinu raspise natječaj uz nagrade za ove teme: a) Zašto je potreban svesvjetski savez zemalja? b) Kako bi bilo moguće ukinuti međunarodne ratove za uvijek?

Ovih smo dana iz »Centra Oficejo« ove Lige primili pismo, u kojem nam ista saopćuje, da raspisuje natječaj o pomenutim već temama uz dvije nagrade od 100 i 50 rubalja. Evo uvjeta:

La kondiĉoj de la konkurso, aranĝita de la »Universala Ligo«

1. Por la plej bonaj verkoj, traktantaj la temon »Kial estas necesa tutmonda unuiĝo de regnoj« aŭ la temon »Kiel oni povas ĉesigi internaciajn, militojn por ĉiam« estas donitaj la premioj: 1-a 100 rubloj kaj 2-a 50 rubloj.

2. La verkojn oni povas skribi en jenaj lingvoj: rusa, franca, germana, angla kaj Esperanto. Ankaŭ estas konsiderreblaj la verkoj alilingvaj, sed nur en tia okazo, se ili estos akompanataj de la tradukoj en iu lingvo proponita.

3. La verko por la konkurso devos esti liverita al la »Centra Oficejo« de la »Universala Ligo« (Ruslando, Peterburgo, strato Vvedenskaja, 22, log 9) ne pli malfrue ol la 1-an de Majo (14-an de Majo) de 1911, en la fermita koverto. Sur tiŭ-ĉi verko krom la titolo devos esti montrita nur devizo aŭ pseŭdonimo de aŭtoro. La nomo de la aŭtoro kaj lia adreso devos esti metitaj en alian, fermitan koverton, sendotan aŭ aparte aŭ en la unua koverto.

4. Rezultatoj de la konkurzo estos anoncitaj la 1-an de Junio (14-an de Junio) 1911. en gazetoj kaj post tio la aŭtoroj de la verkoj premiitaj povas ricevi la monon el la »Centra Oficejo« de la »U. L.«

5. Por konsiderado pri la verkoj, prezentataj al la Konkurzo, estas invitata de la Centra Komitato de la rusa »U. L.« speciala juĝantaro el reprezentantoj de sciencaj, regnaj kaj sociaj institucioj.

6. La verkoj, skribitaj per mano aŭ per maŝino, devas esti facile legeblaj kaj la nombro de verkoj ne devas superi 7000 (proksimume 1 presita folio).

7. La anoj de la juĝantaro ne povas partopreni en la Konkurzo.

8. Post la fino de la Konkurso »Universala Ligo« akiras la rajton eldonadi la premiitajn verkojn lasante samtempe al iliaj aŭtoroj la netuŝeblecon de la aŭtoro rajto.

9. Aŭtoroj de la verkoj nepremiitaj povas ricevi iliajn manuskriptojn dum 3 monatoj post la tago de deklaro pri rezultatoj de la Konkurzo, se la mono por la resendo estos aldonita.

* * *
Rimarko: »Universala Ligo« aranĝas specialan fondon por la organizado de ĉiujaraj Konkursoj. Personoj, favoraj al la celoj de la »U. L.«, povas liveri la monoferojn laŭ la adreso: Ruslando, Peterburgo, Regna banko, Ekaterinenski 32, V. K. Gvozdev (Por Konkurzo).

Ĉiuj informoj: Ruslando, Peterburgo, Vvedenskaja, 22, log. 9 »Universala Ligo«.

ALVOKO al la Esperantistoj, oficistoj kaj oficistinoj en ĉiuj landoj! (Poziv muŝ. i ŝen. ĉinovnicima esperantistima sviju zemalja). Konsiderante, ke la ĉiufaka oficistaro (komerca, industria, banka, k. c.) multege povas helpi la disvastigon de Esperanto, precipe en la komerco kaj industrio;

Ĉar por plej bone trafi nian celon, ni devas interesigi la oficistajn societojn en ĉiuj landoj;

Ĉar aliflanke, la oficistoj Esperantistoj devas uzi Esperanton por internacie pritakti, ekster ĉia religia kaj politika demando, la moralajn kaj materialajn interesojn de la oficistoj:

Ni opinias ke estas necese, fondi internacian societon de oficistoj kaj oficistinoj esperantistoj, kaj

Ni petas ĉiujn gekolegojn, kiuj volas kunlabori al la efektiviĝo de nia projekto, ke ili konigu sin al Sro Frans Schoofs, kleine Beerstraat 45, Antwerpen. La 1-an de Januaro 1911, tiu Samideano konigis al ĉiuj skribintoj la nomaron de la personoj, kiuj deklaris sin pretaj por kunhelpi al la fondo de la Int. Oficista Societo. Oni tiam elektos oficialan titolon kaj provizoran komitaton, kaj oni pridiskutos la regularon k. c.

Ni faras varman alvokon al ĉiuj esperantistaj geoficistoj, ke ili respondu kiel eble plej baldaŭ, por ke ni povu prepari la aranĝon de grava kunveno de esperantistaj oficistoj dum la sepa kongreso de Esperanto. Frans Schoofs (Antwerpen), Em I. Nicolau (Bukureŝto), A Ramamonjisoa (Tananrivo, Madagaskar).

Literatura kaj amuziga parto de »Kroata Esperantisto«.

BONVENON, KONGRESANOJ:

(verkita okaze la IVa kongr. de l' bulg. esper. kaj legita dum la malfermo kiel bonvenan saluton).

Bonvenon al vi, kongresanoj,
En nia patrolando,
Gratulon al vi verdstelanoj,
El nia ĉarma rondo!

Vi, kiuj lasis la ripozon
Nur veni ja grandare
Por alten levi verdan rozon,
Konatan tuthomare.

Vi, kiuj ŝparis nek la monon,
Nek tempon por l' afero,
Akceptu nian fratan manon
Kaj iru kun espero . . .

Ni sekvu majstran modestecon
Kaj iru do sentime,
Deviz' havante: »unuecon«,
Sukcesos ni senfine.
Aŭg. 1910.

DU BIRDOJ.

El Petar Preradović.*

Devojiĝis birdo mara
Malproksimen firman teron,
Kaj en iu arbareto
Trovis merlon ĝi kantantan
»Kiel ci, mizera, povas
En dezerto tia kanti

Sen eĉ unu akva guto?«
»Ankaŭ miaj patroj kantis
Arbarete en tiu sama.«
Kia ajn patrujo estas,
Ĝin la propra filo ŝatas.

Esp. Slavoljub Ježić.

EN FROSTA NOKTO

Fabelo de A. Davidov.

Nokte estis treege malvarme, kaj la marto jam proksimiĝis al fino: »Malfrua estos la printempo« — parolis la homoj. Sed la frosto sciis tre bone, ke baldaŭ venos fino al ĝia reĝeco kaj tial koleregis.

Ĝi flugis tra la urbo kunpelante laŭvoje grandegajn neĝamasojn, frapadis en la fenestrojn, pinĉis la nazojn de pasantoj, penetris post ili tra la pordojn,

devigante la sidantojn en la ĉambroj sin pli atente sirmi per la vestaĵo kaj proksimigi al la fajro.

En la sama nokto, kiam ĝi pro kolero komencis ree prujnigi la lipharojn de noktgardisto, dorminta apud la brulanta lignaro, el la kamentubo de plej proksima domo elflugis malgranda brilanta fajrero. Ĝi tiel rapide sin levis alten, ke komence eĉ troturnis al si la kapon.

Liberiginte tiu iom de konfuzo, ĝi rimarkis, ke apude kun ĝi turniĝas lanugmola neĝereto.

Kaj la neĝereto ankaŭ rimarkis la fajrereton. Ili turniĝis unu apud la alia kaj ridetis.

— Kiu vi estas? — demandis la neĝereto.

— Mi estas malgranda fajrero el la forno de maljuna avino — respondis la fajrero. — Kaj vi?

Mi estas nepino de l' avo Frosto: — neĝereto . . . Kiel vi estsa bela, kiel ni brilas! — aldonis ĝi. La fajrero hele ekflametis.

— Kia ornama vestaĵo estas sur vi, kiaj punktoj! —

Pli kaj pli malalten turniĝis ili; la fajrero ekflametis pli kaj pli hele kaj la neĝereto rebriligis la kolorojn de ĉielarko en ĝiaj radioj . . .

— Mi amas vin — mallaŭtete eldiris la fajrereto kaj falis sur la kolumon de nokta gardisto, ekflamete per ruĝa, hela lumo.

La neĝereto tute ruĝiĝis. Ĝi forte premis sin al la fajrereto kaj ili ambaŭ kunfluis en malgrandan nubeton, apenaŭ videblan kaj silente forportiĝis al ĉielo.

Kaj la aliaj neĝeretoj dancis en la aero kaj diris: »Ho, kiel estas ĝoje, kiam koleras la maljuno avo.

Vladivostok (Siberio) 2. V. 1910.

Esperantigis: R. J. Eleder.

MORTO.

El *Rikard Kataliniĉ-Jezetov*.

Unuj honoras aliaj mokegas ĝin. Ekzistas kiuj ĝin nomas reĝo, dio, dum aliaj ĝin nomas demono, tirano sen animo kaj koro. rabisto kun malplenaj okul-kavoj. Oni honoras, laŭdis, per laŭro girlandas ĝin kaj etendas ĝin sur la krucon de mokego, malestimo. Kaj ĝi paŝas terura, malvarma, kaj per la sama ŝvingo de la nevidebla mano falĉas tiujn, kiuj honoras ĝin kaj tiujn kiuj mokas pri ĝi.

Trad. *Ivan Stalzer*.

HUMORAĴOJ.

La korvoj de imperiestro Augusto. Kiam Oktavianuso venkis Antoniuson en la mara batalo ĉe Akcium (en la jaro 31. ant. Kr.), li fariĝis absoluta estro de la roma ŝtato kaj festis sian triumfon en Romo per ĝis tiam ankoraŭ nevidita brilo. Inter la grandega amaso da rigardantaro estis ankaŭ iu simpla laboristo havante sian dresitan korvon sur la ŝultro. Kiam la militestro preterveturis, la korvo ekkriis: »Ave, Cajus Julius Caesar Octavianus. Viktor et imperator!« (Saluton, Octaviano, venkanto kaj imperiestro!) Al Oktaviano plaĉis tiu eksterordinara saluto, kaj li aĉetis la korvon por granda monsumo.

Kelke da tagoj post tio aperis antaŭ Oktaviano homo, kiu enviis tiun feliĉan laboriston, kaj sciigis, ke tiu sama laboristo havas ankoraŭ unu birdon, kiu la saman scias paroli. La imperiestro alportigis ankaŭ ĉi tiun birdon, kvankam sin ĝia posedanto ĉiumaniere senkulpigis, ke li la birdon neniel povas doni. Kiam oni alportis ĝin al imperiestro, ĝi ekkriis: »Vivu Antonio, venkanto kaj imperiestro! Oktaviano tute ne koleriĝis pro tiu regnoperfida ekkrio de l' birdo, sed kiel ruza ŝtathomo dezirante nur pligrandigi sian popularecon li aĉetis ankaŭ tiun birdon, kiu estis dresita por la okazo, se Antoniuso estus reveninta kiel venganto.

La famo de tiuj instruitaj korvoj nature rapide disvastiĝis tra la urbo, kaj tiel iu ŝuisto intencis sammaniere provi la feliĉon. Li havigis korvon kaj komencis

ĝin ekzerci, ke ankaŭ ĝi ellernu tiujn salutajn vortojn. Sed ĉi tiu korvo apartenis al malpli talentaj el sia gento kaj la ŝuisto tre ofte ĉe la instruado, perdinte la paciencon, ekriis: »Ho, ĉio pereis, la mono kaj la penado!« Fine la korvo tamen ellernis tiun saluton kaj kiam la imperiestro iutage pasis preter la domo de l' ŝuisto, la korvo ekriis la saluton, kiu multajn flatemulojn faris feliĉaj.

Oktaviano aŭdis la korvon kaj diris al sia akompananto: »Lasu ni tiun beston, mi havas sufiĉe da tiaj salutantoj en mia palaco. Tiam la korvo ekĝemis, kiel li ofte aŭdis de l' ŝuisto: »Ho, ĉio pereis, la mono kaj la penado!« Oktaviano kore ridante je tio aĉetis, ankaŭ ĉi tiun korvon, kaj donis por li pli grandan sumon ol por la unuaj du.

El »Krijes« trad. D. de B.

La nereкта doktoro! Ho, vi malsaĝa kreitaĵo, kiel vi povis alvoki la bestdoktoron, se mi vin sendis al doktoro por mia malsana edzo?

Servistino: Ho, vi ja diris: Saltu rapide al doktoro, mia maljuna azeno estas malsana.

Ĉe kuracisto. Ĉu via knabo ĉiam balbutas?

SinJORino: Ne — nur kiam li parolas.

Infanbuŝo. La patro diris al sia fileto, kiu malpura venis el ĝardeno: »Vi estas rekta porkido, Franĉjo!« Kaj kiam tiu ĉi lin mirinde ekrigardis, demandis la patro: »No, ĉu vi ne scias, kio tio ĉi estas?« »Ho jes,« respondis Franĉjo, »infano de unu granda porko.«

Virina delikateco Sro: Kion vi faras ĉi tie, fraŭlino?

Fraŭlino: Mi serĉas bofilon por mia patrino.

Esp. Antonjo Jozŝiĉ.

DRUŜTVENE VIJESTI.

15. prosinca priredilo je »Druŝtvo Hrv. Esperantista« i »Klub Hrv. Akademikara Esperantista« prigodom roden-dana naŝega dragoga Meŝtra zajedniĉki mjeseĉni sastanak u svratiŝtu »K trim Gavranima«.

Predsjudnik D. H. E., gosp. Bothe, otvorio je sastanak lijepim rijeĉima, s kojima je nazdravio velikoga naŝega uĉitelja Dra Zamenhofa. Podpredsjednica nastavi u istome smislu proĉitavŝi pozdravno pismo naŝega bjelovarskoga sumiŝljenika i suborioca gosp. Frana Kolar, financ. tajnika, prevodioca »Zlatarovoga zlata« u Esperanto, ĉije nas pismo bodri i sokoli, da sve intenzivnijim radom kroĉimo ŝto bliŝe k uzviŝenome cilju, ŝto nam ga oznaĉuje danaŝnji sveĉar, naŝ veliki Dr Zamenhof.

Neprestani pljesak prisutnika i klicanje Dru Zamenhofu i autoru proĉitanoga pisma popratilo je ove govore.

Na prijedlog gosp. J. Marunoviĉa, ĉinovnika zavoda »Balkan«, odaslana bi brzojavna ĉestitka naŝemu ljubljenomu Meŝtru.

SOCIETAJ SCIIGOJ.

La 15an de decembro, okaze de la Datreveno de l' naskiĝtago de nia karega Majstro, la D. H. E. kaj la K. A. E. S. aranĝis komunan kunvenon je la 8a vespero en la restoracio de l' hotelo »Al tri korvoj«.

La prezidante de D. H. E., Sro Bothe, malfermis la vesperon per belaj vortoj, en kiuj li toastis Nian grandan Majstron, Dron Zamenhof. La vicprezidantino daŭrigis lian paroladon traŝeginte belegan salutan leteron de nia belovara samideano kaj kunbatalanto, Sro Fran Kolar, financa sekretario, tradukinto de »Zlatarovo zlato« en Esperanton, kies letero kuraĝigas kaj instigas nin, ke ni per ĉiam pli kaj pli intensa laboro alproksimiĝu al la alta celo, al kiu la hodiaŭa festanto, Dro Zamenhof, gvidas nin.

La ĉeestintoj per entuziasma aplaŭdo kaj per senĉesaj vivukrioj al nia Majstro kaj al la skribinto de letero aprobis la paroladojn.

Je la propono de Sro I. Marunoviĉ, oficisto de la instituto »Balkan« oni forsendis gratulan telegramon al nia amata Majstro.

Ostali dio večeri veselo je prošao, što imamo da zahvalimo ponajviše krasnome sviranju naših dragih sumišljenika akademičara gosp. Krajcera i Gregorovića (gusle i gitara), milozvučnome pjevanju gosp. Matića, i zabavnim i šaljivim pjesmama g. Stalzera (predsj. K. H. A. E.) i zgodnim šaljivim »brzjavima« gosp. Marunovića.

Prema hrvatskim običajima izabrani »stoloravnatelj« gosp. pl. Bedeković, naš revni blagajnik, zabavljao je prisutne sa svojim zgodnim dosjetkama i nazdravicama. Osobito srdačno nazdravio je našem milomu gostu, češkomu sumišljeniku gosp. Pauliku iz Praga, na što ovaj bude od sviju prisutnih oduševljeno pozdravljen. Gosp. se Paulik zahvali iskrenim, prekrasnim riječma ponajprije esperantski, a onda češki.

I ostalim gostima, kojih se bio sakupio lijepi broj, izrečen je srdačni »dobro došli«.

Od ostalih zdravica spominjemo onu, koja bi izrečena mil. gospođi Hermini Buckl, supruzi tehničkoga savjetnika zem. vlade, koja si je gospođa stekla već mnogo zasluga oko raširivanja esperantizma u Zagrebu.

Odlučeno bje, da će se mjeseca sječnja 1911. proslaviti svečanim načinom dvogodišnjica postanka »Društva Hrv. Esperantista«.

Iz »Kluba Hrv. Akamičara Esperantista«. Odbor »K. H. A. E.« izabran na I. glavnoj skupštini dne 11. prosinca 1910. konstituirao se je ovako:

Predsjednik: — Prezidanto: Ivan Stalzer, stud. iuris; Podpredsjednik: — Vicprezidanto: Ivan Krajcar, cand. iuris; Tajnik: — Sekretario: Božidar Španić, stud. iuris; Blagajnik: — Kasisto: Viktor Vendlér, cand. iuris; Knjižničar: — Bibliotekisto: Jaroslav Ružička, stud. iuris; Odbornici: — Komitatoj: Ivan Vitezić, cand. iuris; Rajko Šestan, cand. iuris; Revizori: — Revizoroj: Marko Ružić, cand. iuris; N. Vivoda, cand. iuris.

Božidar Španić, sekretario.

HEJMA MOVADO.

El Vinkovci ni ricevis salutan karton de tieaj samideanoj, el kiu ni sciiĝis, ke oni tie festis la fondiĝon de nova esp. klubo kaj la malfermon de klubejoj konsistantaj el du belaj ĉambroj. Ni korege gratulas al niaj samideanoj kun sia inda gvidanto, kaj propaganto de Esperanto Dro P. Stanišić.

NAŜI DOPISI.

Wieno. En Wien, I. Universitätsstrasse 2, Café Maximilian estis fondita nova esperantista asocio kun la titolo »Wien'a Esperanto-Asocio por

La cetera parto de l' vespero trapasis ĝoje dank al la belega ludado de niaj karaj akademianaj samideanoj, Sroj Krajcer kaj Gregoroviĉ (violono kaj gitaro), al la belsona kantado de Sro Matic al humoraj, amuzigaj kantoj de Sro Stalzer, (prez. de K. H. A. E. S.) kaj la spritaj, ŝercaj »telegramoj« de Sro Marunoviĉ.

La laŭ la kroataj kutimoj elektita »tablodirektoro« Sro de Bedeković, nia fervora kasisto, amuzigis la ĉeestantojn per siaj bonhumorigaj toastoj kaj paroladoj. Precipe sincere kaj korege li toastis nian karan gaston, boheman samideanon Sron Paulik el Prag, post kio ĉiuj ĉeestantoj entuziasme salutis lin. Sro Paulik per belegaj vortoj unue en esperanta kaj poste en bohema lingvo dankis.

Ankaŭ al aliaj gastoj, kiuj en bela nombro vizitis nian kunvenon estis esprimita korega bonveno.

El aliaj toastoj ni mencias tiun al la atestimata Sino Hermina Buckl, la edzino de registara teknika konsilisto, kiu sinjorino jam multe kunhelpis por la disvastigado de Esperanto en Zagreb.

Oni decidis, ke en la monato januaro de la 1911 estu solene festota la dua datreveno de la fondiĝo de »Društvo Hrv. Esperantista«.

El la »Kroata Akademia Esperantista Societo. La komitato de la »K. H. A. E. S.« elektita en la I-a ĉefkunveno la 11-an de Decembro 1910, konstituigis jene:

Instruado kaj Konversacio«. La nova asocio plenumos urĝan bezonon per sistema instruado kaj konversacio inter siaj membroj. La provizora dispartigo de la funkcioj fariĝis jenmaniere: Prezidanto: Sro W. H. Taschek, Vicprez.: Sro Karolo Pirchan, Sekret.: Sro Frederiko Verderber, Kasisto: Sro Josefo König.

La konstitucia kunveno baldaŭ sekvos.

RAZLIĈITE VIJESTI.

PRI LA IVa KONGRESO DE LA BULGAROJ ESPERANTISTOJ.

De 6/19 ĝis 8/21 de Aŭgusto 1910 okazis en Sofia la IV, kongreso de la bulg-esperantistoj. Ĝi estis granda sukceso por Esperanto, ĉar fariĝis en la ĉeesto de multaj alilandaj (rumanoj) kaj bulgaraj esperantistoj kaj la grava estas, ke ĝi okazis sub la alta protekto de l' ministro de la publika instruado, kiu per sia reprezentanto kaj lia favora al Esperanto parolado, alportis multon por la estontaj progresoj de nia afero en Bulgarujo, sukcesoj, kiuj certe multe influos sur la esp. movadon de l' tuta Balkana duoninsulo. Dnm tiu kongreso la societo vidis, komprenis kio estas Esperanto, ke ĝi ne estas utopio aŭ vana revo de ekzaltitoj junuloj. aŭdis kion volas la esperantistoj kaj certe ne malfruos helpi ilin...

„UNIVERSALA ESPERANTO ASOCIO“ (U. E. A. — Sveopci »Svjetski Esp. Savez«) Ovo po svem svijetu rasprostranjeno esp. društvo broji danas veĉ preko 8900 ĉlanova. Malone u svim gradovima i mnogim manjim mjestima sviju dijelova svijeta postavilo je društvo svoje «delegitoj» a dva do triput u godini izlazi adresar sviju delegata. Treba li na pr. koji trgovac informacije o kojoj stranoj tvrci ili želi li posjetiti u inozemstvu strano koje mjesto, treba samo da piše delegatu onoga mjesta i on je siguran, da će dobiti ne samo toĉan odgovor na svoje upite, veĉ i da će u onome mjesta naĉi ljudi, koji će ga pozdraviti kao dobroga znanca i iĉi mu u svakome pogledu na ruku. Ova izvrsna organizacija ĉini, da veĉ danas moĝeš Esperantom sa ĉitavim svijetom dopisivati i svakamo putovati bez bojazni od neprilika, koje nastaju nepoznavanjem jezika dotiĉne zemlje.

U jednom broju Genevskoga velikoga esperantskoga ĉasopisa »Esperanto«, koji je glasilore gore pomenutoga društva, ĉitamo zanimljivu zahvalu, koju objelodanjuje Francuz g. E. Sonehay iz Pariza, i iz koje vadimo ovaj osobiĝo karakteristiĉni odlomak toga pisma: ... Osobito želim da zahvalim engleskome delegatu svjetskoga esperanskoga društva. U. E. A., koji mi je uĉinio toliko ljubeznih usluga. Htio sam, da pošaljem svoju malu kĉerku u Englesku, da nauĉi engleski jezik. Obrativši se na »Univerzala Esperanto Asocio«, dobio sam od delegata grada Eastbourne (gosp. draguljar J. Pryor Niz) opseĝne i toĉne informacije o gradu, cijenama i opskrbi kao i o obitelji, kamo sam imao kĉerku poslati. I tako sam se odluĉio za Eastbourne. Kad sam sa svojom kĉerkom tamo doputovao, doĉekao me delegat s joŝ jednim esperantistom ne moĝda na kolodvoru, veĉ u priliĉno udaljenoj luci Newhawn, kamo je moj brod pristao, da mi uzmogne tako pri-skoĉiti u pomoĉ odmafi u ĉasu, ĉim stupim na stranu zemlju, I na kolodvoru pozdraviŝe me esperantisti. U Londonu i Eastbornu sastadoŝe se ĉlanovi esperantskih društava i pozdraviŝe me u svojim društvenim prostorijnma. Sretan sam, ŝto mogu naglasiti, da sam se svagĝe osjeĉao kao kod kuĉe. Ugodna konverzacija u Esperantu uĉinila je, da nisam nikad ni pomiŝlĝao ni osjetio, da sam u druŝtvu ljudi stranih, koje nisam joŝ nikada vidio, veĉ obratno, kao da sam meĝu svojim najboljim prijateljima. Usluga, ŝto mi je esperantizam pruĝio u Engleskoj, neĉu nikada zaboraviti, pak ĉu od srca rado vraĉati drugim esperantistima ovu ljubav, ĉim mi se pruĝi za to zĝoda«.

Ovo je samo jedan od mnogobrojnih primjera, koji dokazuju, koliko probitaka pruĝa U. E. A. svojim ĉlanovima (ĉlanove upisuje delegat za Zagreb, g. ŝtud. iur. I. Stalzer, ĉinovnik »Balkana«. ĉlanarina iznosi godiŝnje K 1-20).

DRUŠTVO BANKOVNIH ČINOVNICA U BERLINU uvrstilo je u nastavni plan svoje strukovne škole obl esperanske tečajeve. Isto je učinilo društvo trgovačkih naučnika »Jung Hansa« u Münsteru i »Društvo za ženske trg. namještenice«. — Društvo engl. kemičara, jedno od najuglednijih znanstvenih društava, uvelo je kao oficijalni jezik osim engleskoga i Esperanto, pak dopisuje samo u ovim dvim jezicima.

O FRANCESKOME JEZIKU. Statistički je dokazano, da je raširivanje francuskoga jezika u posljednih 100 godina veoma palo. Uporedivši u tome pogledu godine 1809 sa 1909. pokazalo se, da je godine 1809. bio francuski jezik uz njemački najviše rašireni jezik na svijetu. U prošlom stoljeću svi su se jezici postepeno širili, no nijedan nije tako zaostao, kao francuski. Novi dokaz, da živući jezik ne može nikada da postane svjetskim jezikom.

ESPERANTO I POLICIJA. U malone svim njemačkim gredovima obdržavaju se ispiti za Esperanto članovima policije. U Dresdenu položilo je nedavno pred ispitnim povjerenstvom (Gđa Hankel, Dr. iur. Arnhold, vladin asesor Dr. Schramm) i u prisutnosti predsjednika policije Koettiga i vladinih savjetnika pl. Wolf i Dr. Bartsch veliki broj namještenika policije ispit s dobrim uspjehom. — U Chemnitzu podvrgoše se nedavno ispitu 38 stražara, koje je podučavao inžinir g. H. Huzler. Ispitu prisustvovali su osim drugih slušatelja ravnatelj policije g. Lohse i šef g. Roepler. — Sabire se grada o slučajima, u kojima je Dresdenska policija podijelila u Esperantu različne upute usmeno općinstvu ili pismeno svojim kolegama u Pariz, Barcelonu, Kopenhagen, Haag, Chemnitz itd. Ovu gradu ima predsjednik policije g. Koetig predati ministru za unutarnje poslove.

ESPERANTO U NJEMAČKIM KOLONIJAMA. Na kolonijalnom kongresu u Berlinu predložilo se, da se za općenje s njemačkim kolonijama u Africi uvede Esperanto. Potaknuo je to pitanje profesor Meinhof u svome predavanju o afričkim jezicima i ravnatelj istočno afričkih željeznica, Dr. Ernst Kliemke.

BIBLIOGRAFIJO.

VAŽNA BILJEŠKA*. Jednako nam je zazorno monopolizovanje umjetnost bilo po kojoj ili kakvoj koteriji kao i separatizovanje u odjelite klubove i društva, kad nas nužno prati žalosna spoznaja, da kao maleni narod nijesmo kadri niti jedno literarno društvo podići i uzdržati na visini jednakih društava s istom svrhom izvan naše zagušljive atmosfere. Ta nas je misao pratila i onaj čas, kad smo prvi put doznali, da se pored omatorjele »Mat. Hrv.« i sušičavoga »Društva Hrv. Knjiž.« osniva u Osijeku samostalan »Klub Hrv. Knjiž.« zato je posve razumljivo, da smo sa skepsom gledali u uspjeh toga društva.

Danas moramo na svoju radost skrušeno priznati i ujedno bez ikakve laske prema osječkome klubu reći, da nas je vanjsko djelovanje njegovo u kratko vrijeme potpuno razuvjerilo. Rad njegov je njegova najsavršenija apologija.

I najnoviji dokaz njegova pozitivna rada jest vrijedni almanak »Mi«. Ne ćemo se razbacivati s frazama, pa glagoljati, da nijedna hrvatska kuća ne bi smjela biti bez ovoğa almanaha, nego ćemo biti iskreni i bez ikakvih pretenzija reći, da će prvi godišnjak »Kluba Hrv. Knjiž. u O. biti pristalo djelo za svaku, pa i najlitterarniju biblioteku. Prinosi su kvalitativno dobri i stoje u povoljnom razmjeru prema općenoj našoj produkciji. Neki od pjesnika, koji su ovdje stihom zastupani, ispjevali su i boljih pjesama kao n. pr. Miroljub, a neki su opet ovdje napustili svoje daleko uzoranije polje kao n. pr. Krnie. Merkur je možda previše posvetio svoga umjetničkoga ukusa kistu, negoli peru. Autoru djela »Moj plavi prijatelj« je to svakako na uštrb, ali zato, priznajemo, dobiva autor »Starca«.

* K. prvoj knjizi »K. H. K.« — »Mi« Osijek 1910. (Redovito izdanje »Kluba Hrvatskih književnika u Osijeku. Ilustracije Dragana Melkusa. Tisak prve hrvat. dion. tiskare u Osijeku. Knjižarska cijena pet kruna).

Mogli bismo i dalje koju svoju — dopuštamo i samozvanu — reći o pojedinim vrlinama i — manamá ovoga zanimivoga almanaha, ali bismo mimoišli svrhu, za koju se latismo pera. Htjeli smo naime kao esperantiste, da upozorimo svoje čitatelje na jedan vrlo radostan pojav, odnosno na lijepu pažnju i vanrednu susretljivost »Kluba Hrv. Knjiž.«, što ju je spomenuti klub u svom prvom godišnjaku iskazao prema našoj vodiljnoj ideji, prema — esperantizmu. Dosta će možda biti, ako spomenemo, da je od nekih 200 stranica devet njih posvećeno Esperantu. Tu je informativan članak Mavre Spicera »O Esperantu« uz preštampani prijevod i original Magjerove »Legende«, pa prilog J. Anschaua: »Esperanto i učiteljstvo« i ulomak esp. prijevoda »Zlatareva zlata, što ga pretoči u Esperanto vrli naš prijatelj Fran Kolar (Krom) iz Bjelovara. Radi odmjerena prostora u našem listu ne možemo niti ekscerpirati ovih članaka, a to nas nije niti volja, jer smo uvjereni, da će svaki pravi esperantista rado žrtvovati koju krunu i nabaviti si ovaj lijepi dar »Kluba Hrv. Knjiž.« Dužan je to učiniti svaki, jer je to najopravdaniji način kako ćemo im uzvratiti susretljivost susretljivošću i savremeno im reći — hvala! Možda će onda u budućem godišnjaku »K. H. K.« osvanuti među »Bibliografijom« i naš — »Kroata Esperantisto.«

Josip Badalić.

ĜOJIGA SCIIGO. Ankaŭ al niaj malproksimaj, diversnaciaj samideanoj ni volas komuniki ĝojigan aperon je la esperantista horizonto. La »Klub hrvatskih književnika u Osijeku (Klubo de kroataj verkistoj en Osijek) eldonis Almanakon de kroataj verkistoj »Mi« (Ni) kun ilustracioj de nia fama pentristo D. Melkus. Prezo 5 K. (Oni povas tiun elegantan, belegan libron mendi ankaŭ en nia redakcio.) En tiu almanako la dirita klubo donacis precipan atentecon al nia alta ideo. El ĉirkau 200 paĝojn 9 de ili estas dediĉitaj al Esperanto. (Artikolo de M. Spicer »Pri Esperanto«, el Kroata Esperantisto eltirita traduko de la poemo de Magjer »Legendo«, »Esperanto kaj la instruistaro«, de lerneja inspektoro J. Anschau kaj eltiro de la traduko de fama romano de A. Ŝenoa »Zlatarovo zlato«, kiun tradukis nia amiko Fran Kolar el Belovar). Ni rekomendas, al ĉiu fervora esperantisto, ke li per mendo de ĉi tiu lukse ornamita libro instigu la »Klubon de Kroataj Verkistoj en Osijek«, ke li ankaŭ estonte apogu kaj disvastigu nian ideon.

MARTA, rakonto de Eliza Orzeszko, tradukita el la pola lingvo de *Dr. L. Zamenhof*. Eld. de la Firmo Hachette & Ko. — Fr. 3-50.

Ovaj izvrsni, dirljivi roman poljske spisateljice Elize Orzeszko, preveden po našem učitelju Zamenhofu, dirljivim načinom prikazuje život žene, život pun borbe, boli, pregaranja i razočaranja, kojega ni tračak svjetla ne obasjava. Preporučamo čitanje toga djela osobito ženama, jer će ih isto dovesti do zaključka, što ga navodi spisateljica, da u naše doba može gledati u budućnost sigurno i neustrašivo samo ona žena, koja ima potpunu sposobnost u ma kojem znanju, ili umjeću, vrsnoću za ma koje zanimanje. Čitaoc naći će u tom romanu ne samo potresnih scena i rječitih rasprava za ženu, već i prave nazore o vladanju muževa, o nepravdama društva i zakonâ, običaja i mišljenja. O prijevodu ne treba ni da spomenem, da sjajno udovoljava svojoj zadaći, da čitaocima pokaže, kako je zaslužna velika literarna reputacija Elize Orzeszko.

PROVERBARO ESPERANTA, laŭ la verko »Franzeologio rusa-pola-franca-germana« de *M. F. Zamenhof*, aranĝis *Dra. L. L. Zamenhof*. Paris, Hachette et Cie, prezo Fr. 1-80.

Ova nova izvrsna knjiga našega Meštra napunjuje nam dušu to većom radošću, što je time sin upoznao širi svijet s djelom, što je poteklo iz pera pokojnoga mu oca, frazeologijom iz četiri jezika (ruski, poljski, francuski i njemački).

Knjiga sadržaje 1232 poslovice, koje su razdijeljene u numerirane skupine prema sadržaju, a na koncu djela jest alfabetskim redom složeni registar razliĉnih tema, kojih se tiĉu poslovice. Ovako svaki lako uzmogne naći poslovice, koje obrađuju zaželjenu koju temu.

Budući da znamo, da su poslovice uopće nesamo same po sebi zanimljive, jer je u njima sadržana mudrost i duhovitost naroda, već da su i od velike uzgojne vrijednosti, a ujedno, da je čitanje i učenje istih od velike koristi onome, tko želi, da se usavrši u kome jeziku, da nauči duh nekoga jezika. Veoma smo zahvalni našem velikomu Zamenhofu, što nam je dao ovo djelo.

LINGVAJ AESPONDOJ aperintaj en la »Revuo«. Verkis Dra L. L. Zamenhof. Paris. Hachette et Ce., prezo Fr. 0'75.

Naš »Majstro« sakupio je u ovome djelu odgovore, što ih je u pogledu jezika dao na različite upite, koje su stavljali na nj mnogi esperantisti, ako im koja točka u gramatici ili stilistici nije bila jasna. Autor u svojoj poznatoj poniznosti odmah na početku primjećuje, da njegove odgovore treba da smatramo mišljenjem apsolutno privatnim, jer mjerodavno može odlučiti u tome pogledu samo naša »Akademio«. Znamo da je naš Majstro protivnik svega, što može sputati posve slobodni razvitak Esperanta. — Svatko, kome je stalo, da se potpuno usavrši u Esperantu, nabavit će si tu knjižicu, iz koje će bolje upoznati duh Esperanta, i naći izvrsno riješenje svega, što mu dosele možda nije bilo posve jasno.

DU ESPERANTAJ VORTAROJ:

VORTARO DE ESPERANTO, verkita de Kabe (Dra. K. Bein) biund.; Paris, Hachette et Cie. prezo Fr. 4.—.

ENCIKLOREDIA VORTARETO ESPERANTA kun klarigoj en Esperanto kaj franca traduko, verkita de Ch. Verax, bind.; Paris, Hachette et Cie.; prero: Fr. 6'—.

Ove dvije knjige upotpunuju se međusobno i zajedno sadržaju regbi najpotpuniju zbirku esperantskih riječi i termina, što do sada postoji.

Rječnik Kabeov jest čisto esperantski, koji donša definiciju svake esp. riječi sa mnogo primjera, za uporabu i frazeologijom. U njoj je slavni esp. pisac Kabe skupio sve riječi, koje se do sada u Esperantu upotrebljavaju i s kojima svaki esperantist bez bojazni, da li su dobre, može služiti. Dočim je rječnik Veraxa mnogo opsežniji, pak donosi i različite tehničke riječi, koje često upotrebljavaju samo specialisti. Onaj potonji sadržaje oko 9000 glavnih riječi, a sa izvedenim riječima broji isti sigurno do 20.000 riječi. Ipak u tome rječniku manjkaj neke zajedničke korenite riječi, kao na pr. longa, larĝa itd.

Uza svaku riječ ima i francuski prijevod, a uz riječi iz botanike ili zoologije i latinsko njeno nazivlje. Uz mnoge je riječi tumač esperantski, tako da taj esp.-franc. rječnik može upotrijebiti ne samo Francuz. Vidimo dakle da oba ova rječnika čine jednu potpunu cjelinu, pak usporedimo li ih, vidjet ćemo da su u potpunom suglasju, da vulgarni (Kabe) i tehnički (Verax) smisao riječi nije u protivuslovlju, već da se međusobno upotpunjuju. — Tvrtka Hachette et Cie, 79 boul. Saint-Germain, Paris, šalje besplatno nekoliko listova ovih rječnika na uvid, svakome tko 'o zatraži.

PETIT COURS PRIMAIRE D' ESPERANTO en 50 leçons graduées, par M. M. D. Bonnehon, Inspecteur de l' enseignement primaire, et A. Rosiaux, instituteur public, illustr., bind., — Librejo Hachette et Cie, 79 boul Saint-Germain Paris, prezo Fr. 1'20.

Dosele manjkala je u esp.literaturi didaktična lagana naučna knjiga za djecu. Autori spomenute gramatike, iskusni pedagozi, odstranili su taj nedostatak izdajući ovu gramatiku, koja sastoji od 50 lekcija, razdijeljenih u 5 zgodno podijeljenih skupina, od kojih svaka obrađuje stanoviti dio gramatike. Knjiga je po uzoru franceskih početnica ilustrirana, i sadržaje još i mnoge vježbe, izabrano, lako štivo za djecu, 200 običnih fraza i poslovia s franc. prijevodom i konačno maleni rječnik.

KIEL PLAĈAS AL VI... de Shakespeare, tradukis Ivy Kellerman. Esp. prijevod ove Shakespearove komedije u 5 čina izišao je u posenoj knjižici. Prigodom VI. svjetskoga kongresa u Washingtonu prikazivana bje ova komedija u esp. prijevodu s velikim uspjehom u Washintonskom velikom kazalištu.

ANJO Rakonto de Ivan Turgenev, tradukita el rusa lingvo de Dro A. Fiŝer kaj V. Zamjatin. Librejo »Esperanto« (Tverskaja 28. Moskva). Prezo: 25 Sd.

Per la traduko de ĉi tiu verketo konatigas nin niaj fervoraj samideanoj Dro A. Fiŝer kaj V. Zamjatin kun ĉarma kaj bela noveleto de fama rusa verkisto Turgenev. Li prezentas al ni en tre interesplena formo epizodon el la vivo de rusa junularo en Germanujo.

La traduko estas bonega, la stilo simpla, agrabla kaj admirinde klara, por tio garantias la nomoj de niaj fame konataj stilistoj. Pro la fideleco de l' traduko, la beleco de l' verko kaj pro lia malalta prezo la legado de tiu ĉi verko estas tre rekomendinda.

DICTIONAIRE COMPLET ESPERANTO-FRANCAIS, por *Gosjean-Maupin*, prof. agrégé de l' Université Librejo Hachette et Cie, 79, boul. St. Germain, Paris; prezo Fr. 2 — Veoma potpuni i opŝeĝan rječnik esperanto-francéski, u kojem je autor marljivo sakupio nove korjene iz sviju narodnih i posebnih rječnika, i ostalih vrela Prolistaš li taj rječnik osvjedočit ćeš se lako, da je on po svojoj kakvoći i vanrednoj jeftinoći ures svake esperantske knjinnice.

LA LOGIKA BAZO DE VORTFARADO EN ESPERANTO (18 paĝoj Sm. 0-10) i LA CONSTRUCTION LOGIGUE DE MOTS EN ESPERANTO *de Antido* (80 paĝoj. Sm. 0-65) (Universala Esperanta librejo, 10, rue de la Bourse, Genève), Ove broŝure sadržaju potpunu i ĉistu logičnu teoriju o tvorbi riječi u Esperantu i pokazuju jasno, kako su na krivome putu reformisti, (Idisti) koji hoće da pokažu, kako Esperanto neima logičnoga sistema za tvorbu riječi. Esperanto ne samo da ima takav sistem, već što je veoma važno, jedino njegov je sistem. u kojem smisao riječi ovisi samo o riječi samoj, a nipoŝio o samovoljnim pravilima potjecanja riječi. Stoga veoma preporučamo ĉitanje ovih broŝura ne samo esperantistima već i prijateljima ideje. internacionalnoga jezika.

LA QUESTION DE LA LANGUE AUXILIAIRE INTERNACIONALE, par *Gustave Gautherot*, Dro de belestritiko, prof. ĉe la memstaraj fakultatoj de Paris. Antaŭparolo de viceadmiraŭ Bayle, 314 paĝa. Librejo Hachette et Cie; prezo Fr. 3-50. — Malo koje pitanje uzrokovalo je — osobito u posljednje vrijeme — toliko polemike, kao pitanje o međunarodnom pomoćnom jeziku, pitanje koje se namiće osobito onima, koji shvaćaju sadaŝnje stanje ĉitavoga ĉovječanstva, stanje, koje se temelji na što većem proširenju međunarodnih odnoŝaja. Gustave Gautherot istražio i dokumentirao je to pitanje po izvrsnoj metodi, koja proviruje iz sviju njegovih knjiga Ova mu je knjiga većim dijelom historička knjiga, u kojoj skuplja sve, što se tiče razvitka pomoćnih jezika pak opisuje i karakterizira detaljno ĉitav esperantski pokret Pisac pokazao se ovdje nesamo dobrim lingvistom već i sociologom, pak izvrsno pobija protivnike međunarodnoga jezika. Svi će staleži jednaku korist crpsti ĉitajući ovu vrlu knjigu.

INTERNACIA INSTITUTO DE ESPERANTO. Naŝe je uredništvo primilo već ĉeŝće upite, kako i gdje se prave osposobljujući ispiti iz Esperanta. Imade za to već više zavoda, a jedan od najglasovitijih svakako je »Internacia Instituto de Esperanto«. Ovaj je zavod nedavno izdao knjižicu, koja opsežno govori o cilju, djelovanju, organizaciji toga zavoda, pak o ispitima, svjedodžbama, profesorskim diplomama i pripravi za ispit iz Esperanta. Knjižici je naslov »Internacia Instituto de Esperanto«, a dobiva se u svim knjižarama ili direktno od I. I. d. E 19, Pont-ditrol, Genève Suisse.

Internacia Medicino. Kiel oficiala organo de la Tutmonda Esperanta. Kuracista Asocio — »TEKA« — aperas nun monata scienca tre grava ĵurnalo sub la ĉi-supra titolo. Internacia redaktistaro gvidas la vere modernan ĵurnalon, legindan — en unua loko — ne pro lingvaj interesoj, sed pro ĝia enhavo *Precipe* la internaciajoj en la medicino estos pritraktataj. TEKA-anoj ricevas la ĵurnalon senpage; aliaj abonoj jare 3 S, unu numero 0,300 S, specimeno je respond-kupono. »Internacia Medicino« estos treege valora ankaŭ por la propagando. Tial la

eldonejo liveros ĝin al esperantaj grupoj (tamen nur al grupoj) la tutan jaron por nur 1 (unu) S. (anstataŭigo de la forsendelspezoj), se ili mendos kaj pagos ĝin dum 15 tagoj post apero de tiu sciigo. — Adreso: Internacia Medicino, Kötzschenbroda-Dresden (Germ).

INTERNACIA PEDAGOGIA REVUO ne povis dum kelka tempo aperadi pro nevenkeblaj malhelpoj, kiuj nun estas plene forigitaj kaj tial ĝi komencis denove eliradi. La plej nova kajero enhavas tre interesan legaĵon ne sole por instruistoj, sed ankaŭ por gepatroj ĝenerale. Precipe la artikoloj »Kunedukado« de Ferriere-Eggleton, »Principoj de edukado de l'volo« de St. Tomić kaj »La gepatroj kaj la edukado de la japana infanaro en la familio« de Vajja-Wessel vekos intereson ankaŭ en rondoj neinstruitaj. Pri la lerneja evolucio en Kroatujo raportas nia inda Samideano Sro inspektoro Anschau en Osijek. — La instruistoj trovas en I. P. R. multe da utila materialo, nome en informaj artikoloj pri lernejoj kaj instruistoj en Japanujo, Danujo, Rumanujo, Saksujo, Kroatujo, M. Austrio ktp. — Grava estas ankaŭ la rubriko »Adresaro por instruistoj«. I. P. R. estas redaktata de Th. Čejka kaj eliras en Bystřice-Rostýn, Moravio kie oni povas ricevi specimenajn kajerojn post alsendo de 2 respond kuponoj. Membroj de »Internacia Asocio de Instruistoj« ricevas la revuon senpage (jara kotizaĵo 1 Sm).

TITKARI JELENTÉS a Magyar Esperantisták Parsasága 1909. Medgyesi János. Knjižica nam ova donāša u mad. jeziku razvitah esperantskoga pokreta u Ugarskoj do g. 1909

SHERLOCK HOLMES EN SERVO DE LA HISPANA TRONO. Trad. Ed. Kühnl, Praha, Dittrihova ul. 7. Pr. 32 sd. afr (10 ekz. Sm. 2-79) Esperantski prijevod ove češke izvrsne, duhovite satire, pune zabavnoga, zdravoga humora probudio je u esperantskome svijetu mnogog interesa. Izvrsni prevodioc g. Ed. Kühnl, poznati češki esp. pisac, odlikuje se lakim, slitnim, jasnim stilom, pak stoga preporučamo ovu knjigu ne samo vještīm esperantistima već i početnicima.

Čuveni esperantisti kao K. Bein, Carlo Bourlet, A. Grabovski itd. veoma su povoljno ocijenili ovu knjigu.

»**PAGES FOLLES**« ČUVENI FRANCUSKI HUMORISTIČKI LIST donāša u 6 brojeva esperantske zagonetke uz velike nagrade za odgonetače. List se dobiva pod adr. Pages Folles. 92, rue Saint Lazare, Paris.

MUZIKO:

Amikeco, nova kanto de Paul Walde por unu kantvoĉo, kun esperanta teksto, kaj fortepianakompano (prezo 1,20 M) aperis el libredonejo de Heinrich Posselt en Dresdeno A. Conradstr. 22. Tiu ĉi delikata kaj belsona kompozicio pri la poemo de Antonie Mayer trovis ĉie vivan aplaudadon pro sia facile fluanta melodio kaj subtila harmonio. De Fraulino M. Lehner, aganta sukcesege en Dresdeno kiel kantinstruistino, tiu ĉi kanto estis tradukita en Esperanton. Krom tio ĝi ankoraŭ aperis kun franca kaj angla tekstoj. Je mendoj oni speciale postulu la esperanteldonon (altan aŭ profundan).

»**Kantu por mi**«. Eldonante la tre vaste konatan kanton »Sing me to sleep« komp. de Edwin Greene, (Kantu por mi) en Esperanto, la Sroj Phillips and Page konsideras, ke ĝia granda populareco nepre certigos al ĝi koran bonvenon de la Esperantistoj tra la tuta mondo. La traduko estas farita de Sro G. L. Browne D.B.E.A., kaj estas kantata de la de Esperantistoj tre intime konata kaj monde fama humor-muzikisto, Sro Harrison Hill.

La kanto estas havebla ĉe ĉiu muzikvendisto en la mondo aŭ senpere ĉe Phillips kaj Page, 5, Oxford Market London, W., England, por unu spesmilo.

KOREKTIĜO. (En nia lasta Nro (paĝo 61, vico 39.) enŝoviĝis bedaŭrinda preseraro: anstataŭ »Dro P. Pavičić« devas esti: Dro P. Stanišić. L. r.

Ĉiu Esperantisto devas aĉeti bonstilaĵn librojn! Baldŭ aperos: „LA-TREZORO de l' ORAJISTO“ — Zlatarovo zlato — historia romano de August Senoa (la Kroata Turgenjev) el XVI. jarcento.

Mendebla ĉe la tradukinto: Fran Kolar (Krom) Bjelovar, Kroatujo.

La libro enhavos 280 paĝojn en 8. kaj kostos en abono nur 1 Sm =K 2.50.

Varsovio 24. IX. 1910.

... „kaj antaŭdiras plenan sukceson; juĝante laŭ la stilo de via latero, mi ne dubas, ke „La trezoro de l'orajisto“ estos vera ornamo de nia literaturo“.

K Bein (Kabe)

Plej ĉarma sudslava romano, traduktita germane, boheme, slovene kaj pole.

Ĉiu Esperantisto devas aboni „La trezoro de l'orajisto“.

„Studento“ unua internacia monata organo de studentoj kun steno-
grafia aldono „Aoro“. Jara abono 1 Sm. Specimeno 1 int.
resp. kupono. Red kaj adm. Praha II. Ječna ul. 24.

Javna zahvala.

Ja dolje podpisari ovime se zahvaljujem
Medjunarodnoj pripomoĉnoj zadrugi

„B A L K A N“

u Zagrebu, na toĉnoj i podpunoj isplati posmrtnine od ukupno 4000 kruna za upisanog mog blakopokojtog otea.

Istodobno nalazim se duĝnim naŝu zadrugu „BALKAN“ svakom najtoplje preporuĉiti kao najhumanitarniji i najpošteniji zavod za naŝeg hrvatskog seljaka i drugog malog ĉovjeka.

U Zastenicama (Grobnik) 30. prosinca 1910. (Hrvatsko primorje).

Andre Fak pk Lovre v. r.
poljodjelac.

Javna zahvala.

Nalazim se ugodno ponukanim, da se ovime javno najtoplje zahvalim Medjunarodnoj pripomoĉnoj zadrugi „BALKAN“ u Zagrebu, Gundulićeva ulica 29, na vrlo toĉnoj i kulantnoj izplati od K 2000 (dvie hiljade kruna) kao posmrtnine iza smrti kod iste zadruge po meni upisanoga člana.

Usljed toga duĝan sam svakome gornju zadrugu najtoplje preporuĉiti, jer je ista prava pomoćnica svakom hrvatskom seljaku, obrtniku i drugom malom ĉovjeku ako je njezin zadrugar.

Raven (Križevci). 12. prosinca 1910.

Marko Španić,
opć. pisar.

Javna zahvala. Ja niĝe potpisani zahvaljujem se ovime najtoplje Medjunarodnoj pripomoĉnoj zadrugi „BALKAN“ u Zagrebu Gundulićeva ulica br. 29. za kulantnu i toĉnu isplatu moje posmrtnine od K 2000 (kruna dvije hiljade) koju sam danas bez ikakvog odbitka primio.

Preporuĉujem svakome oyu humanitarnu zadrugu pomoćnicu maloga ĉovjeka.

U Zagrebu, dne 29. oktobra 1910.

Pivarić Franjo v. r. obrtnik u Križevcima.

Javna zahvala.

Mi dolje potpisani zahvaljujemo se ovime Medjunarodnoj pripomoć. zadrugi „BALKAN“ u Zagrebu na toĉnoj i urednoj isplati posmrtnine od ukupno 4000 K, te preporuĉujemo ovu zadrugu svakome najtoplje kao humanu i poŝtenu inŝtituciju maloga ĉovjeka.

U Križevcima, 24. XI. 1910.

Albin Brezovec v. r.

Albin Brezovec v. r.

Javna zahvala.

Potpisani se ovim putem najljepŝe zahvaljujem Medjunarodnoj pripomoĉnoj zadrugi „BALKAN“ za u ime posmrtnine savjesno i toĉno isplaćeni mi iznos od K 1000 (jednu hiljadu kruna).

Preporuĉam svakome, a najviše obrtnicima taj humanitarni zavod, kojemu na cijelome svijetu ne ima para.

Zagreb, 18. prosinca 1910.

Bencion Lewi,
urarski obrtnik
iz Zavidovića (Bosna).

NOBILIOR medicinalna drogueria i parfumerija
ZAGREB, Ilica 33.

Droguerie, k mikalkije, medcinike i kosmetike specialitate Kirurzike i povojne robe. Zivinarske specialitate i fotografiske potrebstine. Na malo i veliko.

Y I Z A Ğ M A S A Ğ O .

laŭ sveda metodo per la mirinde efikanta Nobilior-kremo, kiu uzadata laŭ la aldona uzadmetodo, junigas, glatigas, konservas, plibeligas ankaŭ la plej malbelan vazaĝhaŭton. Sole etika preparajo por harigi efektive bela kaj por konservi la belecon. I vazeto K 1.50. Nobilior sapo, igas lavadon plezurata, ĉar ĝi estas la unika sapo, kiu faras vizaĝhaŭton tre belan, delikatan kaj glatan. I peco K 1.— Nobilior-pudro uzata post la masaĝo laras vizaĝon juneca, kaj malhelpas la ŝvitadon, estas garantie nedifektanta kaj nerimarkebla. La britado kaj kreviĝado de l' haŭto estas neebla i skat. en ĉiuj koloroj K 1.50. Akva Florida kiel toaletakvo, 3 gutoj en la lavadakvon donas eternan junecon. I bot. K 2.— kaj K 5.— La bella Bieta, ruĝigilo por vangoj kaj lipoj, la sole ekzistanta ruĝigilo, kiu nerimarkeble rozkolorigas kaj ne estas facile forviĝebla. K 1.— La supre cititaj artikolajoj, liveras se oni sciigos precizan adreson - la Nobilior drogejo kaj parfumejo en Zagreb Ilica 33.

Similaj artikolajoj ne ekzistas!

Novosti za gospodu.

Preporuĉamo vr. ĉitateljima naŝu tvrtku za nabavu svakovrsnoga rublja kao: koŝulja, gaĉa, spavaĉih koŝulja i ĉarapa.

Osobite novosti u kravatama, ogrlicama i manŝetama.

Ces. i kr. dvorski nabavljaĉi

S. BERGER-A NASLIEDNICI,
ZAGREB, Jelaĉiĉev trg br. 2.

Novaj'oj por sinjoroj.

Ni rekomendas al la est. legantaronian firmon por liverado de ĉiuspecaj tolaĵoj kiel: ĉemizojn, kalsonojn, dormoĉemizojn kaj ŝtrumpojn.

Precipaj novaĵoj en kravatojn, kolumojn kaj manumojn.

Imp. kaj reĝ. kortegoliverantoj

DE S. BERGER SEKVANTOJ.
ZAGREB.

Meblofabrikejo kaj ateliero por dekoracioj

BOTHE I EHRMANN

LIVERANTOJ DE LA IMP. kaj REĜA KORTEGO

Zagreb Deponejo kaj ateliero Ilica 38
fabrikejo Ilica 45 **Wien** deponejo kaj ateliero Carsplatz 2
fabrikejo V. Schlossgasse 10

Vaporforta meblofabrikejo.

Propraj produktaĵoj

solidaj

MEBLOJ

por simpla loĝejaraĝo, plena edziĝa doto kaj «viloj», por kafejoj, restoracioj kaj oficejoj, kiel ankaŭ tapiŝigo de ĉiuspecaj lokaloj. lamberi-ellaborado de teraj kaj mesingaj mebloj, kurtenoj, matracoj, tapiŝoj, lino-leumo, speguloj, bildoj, infanveturiloj k. t. p.

Ilustritaj katalogoj, fotografiaĵoj kaj precipe ellaboritaj planoj kaj kalkuladoj estas je deziro afrankite kaj senpage sendataj.

Pagadfaciliĝoj sen pligrandigo de prezoj.